

ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
เรื่อง รายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการประเมินผลงาน
เพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ

ตามที่ อ.ก.พ. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทำหน้าที่ อ.ก.พ. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ ประกาศ ณ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ซึ่งกรณีการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดเป็นตำแหน่งที่ปรับระดับสูงขึ้นได้จากระดับเริ่มต้นของสายงาน และมีผู้ครองตำแหน่งอยู่แล้ว ให้ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นผู้พิจารณาคัดเลือก นั้น

บัดนี้ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้พิจารณาเห็นชอบให้ข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เข้ารับการประเมินผลงาน เพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ จึงประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ จำนวน ๑ ราย ตามบัญชีรายชื่อแนบท้าย

ทั้งนี้ ให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการ จัดทำเอกสารผลงานตามที่ระบุไว้ในหนังสือส่วนบริหารงานบุคคล ที่ อว ๐๒๐๑.๒/ว๒๒๖๐ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เรื่อง การคัดเลือกและประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ พร้อมเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องส่งให้ส่วนบริหารงานบุคคล ภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ประกาศผลการคัดเลือก หากพ้นกำหนดระยะเวลาการจัดส่งผลงานและผู้ขอรับการประเมินยังไม่ส่งผลงาน จะถือว่าสละสิทธิ์ในการเข้ารับการประเมินผลงาน กรณีวันครบกำหนดจัดส่งผลงานเป็นวันหยุดราชการ ให้ดำเนินการจัดส่งผลงานในวันทำการวันแรก ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสจึงกำหนดให้สามารถทักท้วงผลการพิจารณาคัดเลือก และรายละเอียดของผลงานได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศผลการคัดเลือก

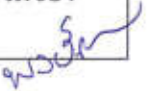
ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(รองศาสตราจารย์สรนิต ศิลธรรม)

ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

บัญชีรายละเอียดแนบท้ายประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
 เรื่อง รายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ
 สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ประเมินในตำแหน่ง	ชื่อผลงาน/แนวคิด/สัดส่วนผลงาน
๑	นายตรีญ รักร่วม	นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๑๖๗ ส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๑๖๗ ส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	ผลงานเรื่อง การดำเนินความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ นวัตกรรมของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค (Asia Pacific Economic Cooperation: APEC) ๑) นายตรีญ รักร่วม ๙๐ % ๒) นางสาวกัลยา จินเหลียง ๑๐ % ข้อเสนอแนวคิดเพื่อพัฒนางาน เรื่อง แนวทางผลักดันการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของ ไทยภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค

นายตัญญู รักร่วม

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑. ชื่อผลงาน การดำเนินความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของไทย
ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค (Asia Pacific Economic Cooperation: APEC)

๒. ระยะเวลาดำเนินการ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

๓. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

๓.๑ แผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศของ วท. (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒)

แผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม¹ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานด้านต่างประเทศของหน่วยงานในสังกัด ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานอย่างครอบคลุมในทุกมิติ โดยเฉพาะการผลักดันและยกระดับความร่วมมือเชิงรุกกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ โดยอาศัยการสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนากับประเทศสมาชิกอาเซียนในสาขาที่กำหนดไว้และสาขาที่มีความสำคัญ และการผลักดันให้เกิดโครงการและกิจกรรมความร่วมมือ ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค รวมไปถึง การสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาต่างประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือต่างประเทศและกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคในสาขาที่มีความสำคัญ และ/หรือ ภายใต้กรอบอื่นๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยานยนต์ ระบบราง สเต็มศึกษา สังคมผู้สูงวัย การบริหารจัดการน้ำ การสร้างความตระหนักรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว ได้พิจารณาถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก ภาคการผลิต เศรษฐกิจไทย และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ฯ อื่น ๆ ที่จัดทำโดยหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานระหว่างประเทศอีกด้วย (ภาคผนวก ก)

๓.๒ การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

๓.๒.๑ การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หมายถึงการแลกเปลี่ยนและปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นข้ามพรมแดนของรัฐซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยรัฐหรือตัวแสดงอื่นๆ ที่ไม่ใช่รัฐ และส่งผลถึงความร่วมมือหรือความขัดแย้งระหว่างประเทศต่างๆ ในโลก ทั้งนี้ การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศภายใต้บริบทของการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล หรือสังคม ซึ่งเกิดขึ้นข้ามขอบเขตของสังคมการเมืองหนึ่งๆ อาจมีลักษณะแตกต่างกันดังนี้

๑. ความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ เช่น การประชุมสุดยอด การดำเนินการทางการทูต การแถลงการณ์ประท้วง การยื่นประท้วงต่อองค์การสหประชาชาติ

¹ โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒) โดยคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย

๒. ความสัมพันธ์ในลักษณะความร่วมมือ ได้แก่ การกระชับความสัมพันธ์ทางการทูต การร่วมเป็นพันธมิตร การให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นต้น

ขอบเขตความสัมพันธ์ระหว่างประเทศครอบคลุมในเรื่องต่างๆ เช่น ความสัมพันธ์ทางการเมือง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ทางสังคม ความสัมพันธ์ทางกฎหมาย ความสัมพันธ์ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นต้น โดยความสัมพันธ์ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมส่วนใหญ่เป็นความสัมพันธ์ที่มุ่งให้เกิดการแลกเปลี่ยนพัฒนาองค์ความรู้และความช่วยเหลือทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น การดำเนินความร่วมมือเพื่อการค้นคว้า ทดลอง วิจัย การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ การจัดทำฐานข้อมูลร่วมกัน การดำเนินงานด้านการใช้ห้องปฏิบัติการร่วมกัน การจัดประชุมสัมมนาและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เป็นต้น

ในการนี้ อาจกล่าวได้ว่า ผลของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมขีดความสามารถของมนุษย์ รวมไปถึง เป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย

๓.๒.๒ การทูตวิทยาศาสตร์ (Science Diplomacy)

การทูตวิทยาศาสตร์ ถือเป็นวิธีการร่วมมือในเวทีระหว่างประเทศโดยใช้มิติทางวิทยาศาสตร์ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภาคส่วนต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อความท้าทายด้านความมั่นคงมนุษย์ที่มีลักษณะซับซ้อนและข้ามพรมแดน ในการทำงานระดับประเทศ การขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชน (Public-Private Partnership) รวมไปถึงการทำงานอย่างบูรณาการของกระทรวงและหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เนื่องจากการทูตวิทยาศาสตร์นั้นมีลักษณะที่ครอบคลุมหลากหลายมิติในการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็น การเกษตร ความมั่นคงทางอาหาร การแพทย์และสาธารณสุข การวางโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน การศึกษา อุตสาหกรรมการผลิตและ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)

การทูตวิทยาศาสตร์จึงได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการใช้เป็นเครื่องมือช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยอาจแบ่งแนวคิดการทูตเชิงวิทยาศาสตร์² ออกเป็น ๓ มิติ ดังนี้

(๑) วิทยาศาสตร์ในเชิงการทูต (Science in Diplomacy) เป็นการนำข้อมูลหรือคำแนะนำทางวิทยาศาสตร์มาช่วยในการตัดสินใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการทูต ตัวอย่างเช่น โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ

(๒) การทูตสำหรับวิทยาศาสตร์ (Diplomacy in Science) เป็นการใช้การทูตสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศด้านวิทยาศาสตร์ เช่น การดำเนินงานภายใต้คณะกรรมการส่งเสริมจริยธรรมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(๓) วิทยาศาสตร์สำหรับการทูต (Science for Diplomacy) คือการใช้ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการทูต

² The Royal Society, New Frontiers in Science Diploma (online), 12 Jan 2010 Available from: <https://royalsociety.org/policy/publications/2010/new-frontiers-diplomacy> <14 December 2019>

นอกจากนี้ การทูตวิทยาศาสตร์ยังมีความหมายครอบคลุมในมิติของการมีปฏิสัมพันธ์กับต่างประเทศในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น การใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นเครื่องมือส่งเสริมความสัมพันธ์กับต่างประเทศ การสร้างความเข้าใจทางการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านความสัมพันธ์ทางการทูตวิทยาศาสตร์ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ยังถือเป็นการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศผ่านกลไกความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์เพื่อให้ไทยสามารถนำเอาวิทยาศาสตร์ของต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ทั้งในเชิงนโยบายและการนำไปปฏิบัติจริงโดยเน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านการวิจัยการดำเนินโครงการวิจัยร่วมและการแปลงผลงานวิจัยสู่การสร้างนวัตกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ดังนั้น ประเทศไทย³ ซึ่งอยู่ในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศด้านเศรษฐกิจ โดยต้องเร่งรัดปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน โดยการขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทยต้องใช้โอกาสจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในภูมิภาค โดยเฉพาะการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน การพัฒนาความร่วมมือในฐานะหุ้นส่วนกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศสมาชิกอาเซียน และการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเศรษฐกิจหลักและใหม่ในภูมิภาค เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จำเป็นจะต้องให้ความสำคัญกับความเชื่อมโยงความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในกรอบอนุภูมิภาค กรอบความร่วมมืออาเซียน และกรอบภูมิภาคอื่นๆ เช่น การพัฒนาความร่วมมือในกรอบเอเปค หรือความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชียแปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC) ซึ่งมุ่งเน้นยุทธศาสตร์การเติบโตรูปแบบใหม่ โดยให้ความสำคัญกับการเติบโตอย่างสมดุล การเปิดเสรีด้านการค้า การลงทุน รวมถึงการผลักดันการเจรจาการค้าจากหลายฝ่ายภายใต้กรอบโดฮา เป็นต้น ซึ่งประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน โดยชี้ให้ประเทศสมาชิกต่างๆ เห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมการค้าและการลงทุนในประเทศไทย โดยใช้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตและศูนย์วิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการวิจัยพัฒนาในสาขาอุตสาหกรรมต่างๆ ที่มีศักยภาพในประเทศไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับสินค้าส่งออกที่ผลิตในประเทศไทย และการขยายฐานตลาดไปยังประเทศต่างๆ ภายใต้กรอบความตกลงที่มีอยู่ รวมถึง ไทยเป็นประเทศผู้นำในกรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาค ภูมิภาคและอาเซียน ซึ่งทำให้อยู่ในฐานะที่สามารถเสนอและผลักดันความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ไทยเห็นว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสามารถนำพาประเทศไปสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุและนาโนเทคโนโลยี นวัตกรรมสีเขียว ฯลฯ ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิต และสามารถต่อยอดได้ในเชิงพาณิชย์ร่วมกับประเทศต่าง ๆ ได้

³ ยุทธศาสตร์การทูตวิทยาศาสตร์ พ.ศ. 2560 – 2564, โดยกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ, กระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

๓.๒.๓ การรวมกลุ่มเศรษฐกิจ

การรวมกลุ่มเศรษฐกิจ (Economic Integration) ⁴เป็นรูปแบบหนึ่งของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ซึ่งโดยทั่วไปมี ๔ รูปแบบ กล่าวคือ

๑) ความร่วมมือระดับพหุภาคี (Multilateral Cooperation) เป็นความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีการทำข้อตกลงโดยมีประเทศสมาชิกจำนวนมาก ลักษณะความร่วมมืออาจเป็นความร่วมมือทางด้านการเงิน เช่น ธนาคารโลก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ความร่วมมือทางการค้า เช่น องค์การการค้าโลกความร่วมมือภายใต้กรอบความร่วมมือของประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา ได้แก่ องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก และความร่วมมือทางเศรษฐกิจอื่นๆ เช่น องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน องค์การแรงงานระหว่างประเทศ องค์การศุลกากรโลก เป็นต้น

๒) ความร่วมมือระดับภูมิภาค (Regional Cooperation) เป็นการรวมกลุ่มเศรษฐกิจหรือความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันหรือประเทศที่มีพื้นที่ติดต่อกัน มีทั้งรูปแบบที่เป็นองค์การความร่วมมือด้านการเงิน เช่น ธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank หรือ ADB) และความร่วมมือด้านการค้าและเศรษฐกิจอื่นในรูปแบบของการรวมกลุ่มเศรษฐกิจ เช่น สหภาพยุโรป (EU) อาเซียน (ASEAN) นาฟตา (NAFTA) เอเปค (APEC) ฯลฯ ลักษณะของการจัดทำความตกลงมักทำในรูปความตกลงที่เป็นกรอบใหญ่และภายใต้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่เป็นกรอบใหญ่จะครอบคลุมความตกลงย่อยที่เป็นการจัดทำข้อตกลงในระดับสาขา เช่น ความร่วมมือด้านการค้า การเงิน การลงทุน ท่องเที่ยวเกษตร อุตสาหกรรม เทคโนโลยีสื่อสารคมนาคม พลังงาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฯลฯ ปัจจุบันมีความร่วมมือระดับภูมิภาคหรือการรวมกลุ่มระดับภูมิภาคกระจายอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ของโลกมากมาย เช่น EU, ASEAN, APEC และ NAFTA ความร่วมมือระดับภูมิภาคจะมีขอบเขตครอบคลุมถึงความร่วมมือระดับอนุภูมิภาค (Sub-Regional Cooperation) ที่เน้นความร่วมมือเฉพาะด้านในพื้นที่ของประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกัน เช่น การรวมกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion หรือ GMS) กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจบังกลาเทศ อินเดีย เมียนมาร์ศรีลังกาและไทย (Bangladesh-India-Myanmar-Srilanka-Thailand Economic Cooperation หรือ BIMST-EC) ซึ่งต่อมาประเทศเนปาลและภูฏานเข้าเป็นสมาชิกและได้มีการเปลี่ยนชื่อกลุ่มใหม่เป็นความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation หรือ BIMSTEC) สามเหลี่ยมการเจริญเติบโตอินโดนีเซียมาเลเซีย และไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle หรือ IMT-GT) เป็นต้น

๓) ความร่วมมือระดับทวิภาคี (Bilateral Cooperation) เป็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจโดยการจัดทำข้อตกลงสองฝ่ายหรือทวิภาคีในลักษณะประเทศต่อประเทศหรือกลุ่มต่อกลุ่ม ในกรณีของประเทศไทยความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับทวิภาคีจัดทำในรูปของการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางเศรษฐกิจ (Joint Economic Committee หรือ JEC) หรือคณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Committee หรือ JTC) เพื่อใช้เป็นเวทีเจรจาความร่วมมือและแก้ไขปัญหาประเด็นข้อขัดแย้งทาง

⁴ การรวมกลุ่มเศรษฐกิจของโลก, รศ. ระวีวรรณ มัลลัยวรรณ และ รศ.ดร.สุชาติา ตั้งทางธรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มา <https://www.stou.ac.th/schoolsweb/sec/UploadedFile/60341-9.pdf>

เศรษฐกิจของทั้งสองฝ่ายหรือการจัดทำความตกลงการค้าเสรี(Free Trade Agreements หรือ FTA) ระหว่างประเทศต่อประเทศและกลุ่มต่อกลุ่ม

๔) ความร่วมมือในลักษณะฝ่ายเดียว (Unilateral Cooperation) เป็นความร่วมมือในลักษณะที่ประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นผู้ให้เพียงฝ่ายเดียว เช่น โครงการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (Generalized System of Preferences หรือ GSP) ที่ประเทศพัฒนาบางประเทศลดภาษีศุลกากรนำเข้าสินค้าบางชนิดที่นำเข้าจากประเทศกำลังพัฒนา หรือการให้สิทธิพิเศษด้านภาษีศุลกากรที่ประเทศไทยให้แก่ประเทศลาว เป็นต้น

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (regional economic cooperation) บางครั้งเรียกว่า การรวมกลุ่มเศรษฐกิจ (Economic Integration) หรือหากการรวมกลุ่มมีวัตถุประสงค์ที่เน้นการกีดกันการค้ากับประเทศนอกกลุ่มก็มักจะเรียกว่ากลุ่มการค้า (Trading Bloc) เป็นลักษณะของการจัดทำความตกลงร่วมมือทางเศรษฐกิจที่จะขึ้นอยู่กับระดับของความร่วมมือ ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นความร่วมมือด้านการค้าเป็นพื้นฐานก่อนที่จะขยายไปยังด้านอื่นๆ ดังนั้น การจัดทำความตกลงความร่วมมือของการรวมกลุ่มเศรษฐกิจจึงมักเป็นการจัดทำข้อตกลงในรูปของการให้สิทธิพิเศษทางการค้า (Preferential Trade Agreement) ระหว่างประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศที่มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน โดยข้อตกลงมีลักษณะเป็นการลด/เลิกอุปสรรคทางการค้าระหว่างกันก่อนที่จะยกระดับไปสู่ความร่วมมือด้านอื่นๆ ที่สูงขึ้น

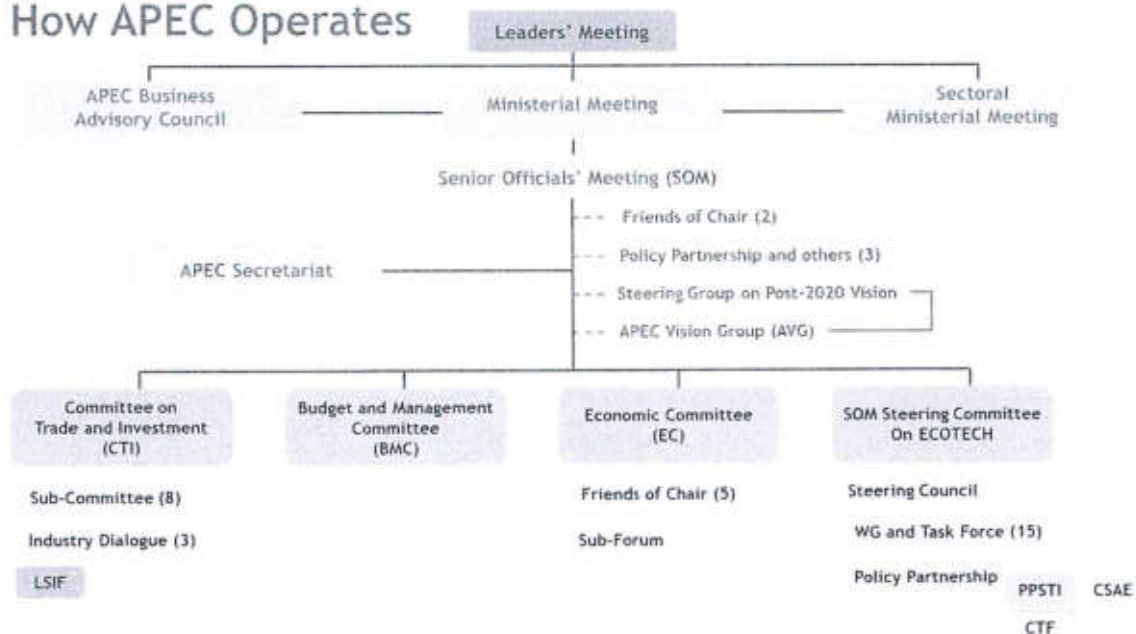
๓.๓ การดำเนินความร่วมมือด้าน วทน. ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการของ เอเปค

๓.๓.๑ โครงสร้างของเอเปค

กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation) หรือกรอบความร่วมมือเอเปค (APEC) เป็นการรวมตัวระหว่างเขตเศรษฐกิจหรือประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในภูมิภาค โดยก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๒ ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย ปัจจุบันประกอบด้วยประเทศสมาชิก จำนวน ๒๑ เขตเศรษฐกิจ ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จีน ฮองกง นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ไทย จีนไทเป ซิลี เม็กซิโก ปาปัวนิวกินีเปรู รัสเซีย และเวียดนาม

นอกจากการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจแล้ว กรอบความร่วมมือเอเปคยังเป็นเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ผ่านกลไกการดำเนินงานของคณะกรรมการหรือคณะทำงานด้านต่างๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ (๑) ระดับนโยบาย และ (๒) ระดับปฏิบัติ โดยคณะกรรมการหรือคณะทำงานฯ จะอาศัยนโยบาย มติ หรือข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นผลจากการประชุมในระดับต่าง ๆ เป็นกรอบแนวทางการดำเนินความร่วมมือเพื่อริเริ่มการสนับสนุนการดำเนินงานในสาขาความร่วมมือต่าง ๆ

How APEC Operates

รูปภาพที่ ๑ โครงสร้างการดำเนินงานของกรอบความร่วมมือเอเปค

๓.๓.๒ ทำหน้าที่ของไทยต่อการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค ตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕

ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกเอเปคเป็นอย่างมาก โดยไทยมีส่วนร่วมในการประชุมทุกระดับตั้งแต่ระดับผู้นำ รัฐมนตรี เจ้าหน้าที่อาวุโส ตลอดจนการประชุมระดับเจ้าหน้าที่เชี่ยวชาญ ในกรอบความร่วมมือสาขาต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น กรอบความร่วมมือ APEC Policy Partnership on Science, Technology and Innovation (APEC PPSTI) และ Life Sciences Innovation Forum (LSIF) เป็นต้น ซึ่งเป็นโอกาสที่ไทยจะสามารถเข้าไปผลักดันและร่วมกำหนดทิศทางความร่วมมือของเอเปคให้สอดคล้องกับนโยบายของไทยซึ่งผลประโยชน์ที่ไทยจะได้รับแบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ

๑. ระดับระหว่างประเทศ (ยกฐานะประเทศไทยให้อำนาจการต่อรองทางเศรษฐกิจในภูมิภาคมากขึ้นและทำให้ไทยมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางความร่วมมือมากขึ้น)

๒. ระดับในประเทศ (เกิดการเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกทางการค้าภายในภูมิภาค มีการพัฒนาความรู้ทางวิชาการในด้านต่างๆ)

๓. ระดับผู้เชี่ยวชาญ (เกิดความร่วมมือเพื่อส่งเสริมความแข็งแกร่งของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม / เกิดการวิจัยและเผยแพร่เทคนิคความรู้ในสาขาต่างๆ เป็นต้น)

๓.๓.๓ การดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือด้านนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของเอเปค (APEC Policy Partnership on Science, Technology and Innovation - PPSTI)

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) ถือเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนเชิงนโยบายระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ร่วมกับประเทศสมาชิกเอเปค จำนวน ๒๐ เขตเศรษฐกิจ โดยดำเนินงานภายใต้กรอบคณะกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการของเอเปค (Steering Committee on Economic and Technical Cooperation – ECOTECH) เพื่อร่วมกันวางแผนแนวทางการดำเนินงานด้านนโยบายสำหรับการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้าน วทน. และ

สนับสนุนข้อริเริ่มต่างๆ เพื่อให้กิจกรรม/โครงการภายใต้กรอบ APEC PPSTI บรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่กำหนดโดยการประชุมระดับรัฐมนตรีและการประชุมผู้นำเอเปค ทั้งนี้ สป.อว. ในฐานะผู้ประสานงานกรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ของไทยมีหน้าที่ในการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากการดำเนินความร่วมมือภายใต้กรอบเอเปคโดยการสนับสนุนโครงการส่งเสริมขีดความสามารถด้าน วทน. ของไทย ผ่านกิจกรรมหลักๆ ดังนี้

๑. การนำเสนอโครงการความร่วมมือด้าน วทน. (Concept Note - CN) ร่วมกับประเทศสมาชิก อย่างน้อย ๒ ประเทศ (ตามเกณฑ์การเสนอ CN ของเอเปค) แบ่งเป็น

๑.๑ ข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเอเปค (Funded Project)

๑.๒ ข้อเสนอโครงการโดยหน่วยงานเจ้าของเรื่องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย (Self-fund Project)

๒. การดำเนินโครงการความร่วมมือด้าน วทน. ตามที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณจากเอเปค

๓. การร่วมเป็นผู้สนับสนุน (Co-sponsor) ข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากเอเปค

๔. การส่งผู้แทนหน่วยงานเข้าร่วมโครงการ / กิจกรรมด้าน วทน. อื่นๆ ภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ที่ประเทศไทยมีส่วนร่วม

๕. การร่วมกับประเทศสมาชิกพิจารณากรอบแนวทาง และจัดทำแผนปฏิบัติการดำเนินงานของ APEC PPSTI ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

๓.๓.๔ กรอบความร่วมมือที่ใช้เป็นกลไกสำหรับการดำเนินงานภายใต้ APEC PPSTI

การดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ของไทยที่ผ่านมา มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้าน วทน. ซึ่งไทยได้เข้าไปมีส่วนร่วมและเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานผ่านกลไกการทำงานของกลุ่ม/ศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นภายใต้ APEC PPSTI ดังนี้

(๑) APEC Chief Science Advisors and Equivalents (APEC CSAE)

APEC CSAE ก่อตั้งขึ้นในช่วงการประชุมเอเปค ในปี ๒๕๕๕ ซึ่งผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปคได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้งกลุ่ม APEC CSAE ขึ้นเพื่อใช้เป็นช่องทางในการเจรจาและหารือเกี่ยวกับบทบาทและการจัดทำนโยบายวิทยาศาสตร์ในภาครัฐกับนโยบายสาธารณะ (public policy) ด้านวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมในกลุ่มประเทศสมาชิกเอเปค และจะเป็นกลไกสำหรับประเทศสมาชิกเอเปค ทั้ง ๒๑ เขตเศรษฐกิจ ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ด้านนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

APEC CSAE จะมีภารกิจการทำงานที่แตกต่างจาก APEC PPSTI โดย CSAE จะมีหน้าที่และบทบาทในการเชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์กับนโยบายสาธารณะ และวิทยาศาสตร์กับความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก รวมถึงการมีบทบาทในด้านสังคมศาสตร์ การพัฒนาเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม และประเด็นที่มีความสำคัญเร่งด่วน แต่ในส่วนของ PPSTI จะดำเนินการภารกิจในการสนับสนุนการพัฒนาความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และการดำเนินการตามกรอบและแนวทางนโยบายด้าน วทน. ระหว่างภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน และคณะทำงานอื่นๆ ภายใต้กรอบความร่วมมือของเอเปคและได้มีการจัดทำ Draft Terms of Reference for CSAE สรุปลงได้ ดังนี้

๑) CSAE จะมีหน้าที่และมีบทบาทในการเชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์กับนโยบายสาธารณะ และวิทยาศาสตร์กับความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก รวมถึงการมีบทบาทในด้านสังคมศาสตร์ การพัฒนาเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม และประเด็นที่มีความสำคัญเร่งด่วน โดยจะมีการดำเนินงานที่ตอบสนองต่อเอเปค ทั้งในระดับผู้นำ (Leaders) รัฐมนตรี (Ministers) และเจ้าหน้าที่อาวุโส (SOM) และมีการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดกับ APEC PPSTI

๒) CSAE จะเน้นการดำเนินการที่สนับสนุนและเกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากการจัดทำนโยบายวิทยาศาสตร์ ทั้งของประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ และประเทศสมาชิกเอเปคโดยรวม

๓) CSAE จะประกอบไปด้วยผู้แทน/ผู้ประสานงาน (Contact Point) จากแต่ละเขตเศรษฐกิจ ตั้งแต่ ๑ คนขึ้นไป และผู้แทนระดับอาวุโสทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะผู้แทน (Head of Delegation) และเป็นที่ปรึกษาในการกำหนดนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อแก้ไขวิกฤตการณ์ต่างๆ

๔) CSAE มีกำหนดจัดการประชุมเป็นประจำทุกๆ ปี โดยประเทศเจ้าภาพจัดการประชุมเอเปคในปีนั้นๆ จะเป็นผู้กำหนดเวลาและสถานที่ตามความเหมาะสม

(๒) ศูนย์คาดการณ์เทคโนโลยีเอเปค (APEC Center for Technology Foresight -CTF)

APEC CTF ก่อตั้งตามมติคณะรัฐมนตรีและเป็น ๑ ใน ๘ ศูนย์ภายใต้ APEC PPSTI และประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ปัจจุบันอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) โดยวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งศูนย์ดังกล่าว เพื่อศึกษาการคาดการณ์อนาคตทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคม และแสวงหาเทคโนโลยีใหม่ที่จะใช้ร่วมกันในหลากหลายสาขาเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ที่ผ่านมา ศูนย์ APEC CTF ได้ดำเนินโครงการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ APEC PPSTI เช่น โครงการเทคโนโลยียุทธศาสตร์ Key Technology โครงการ Tech Watch โครงการการจัดทำ STI White Paper ด้าน Bio Economy และ Technology Foresight สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของเอเปค (ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑)

(๓) กรอบความร่วมมือ Life Sciences Innovation Forum (LSIF)

LSIF จัดตั้งขึ้นภายใต้กรอบ Committee on Trade and Investment – CTI เพื่อใช้เป็นเวทีหารือถึงประโยชน์ของ Life Science Technologies รวมทั้งประโยชน์ของการเพิ่มทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาในด้านชีววิทยาศาสตร์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์และการบริการจากเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในการแพทย์และสาธารณสุข โดยมีศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (สคช.) ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน (Focal Point) ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗

๓.๓.๕ จุดเด่นของเอเปค

เอเปคเป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีเอกลักษณ์และมีพัฒนาการที่ก้าวหน้าไปมาก ซึ่งนับว่าเป็นการรวมตัวในระดับภูมิภาคที่มีความสัมพันธ์ร่วมกันในระดับสูง โดยมีความโดดเด่น ดังนี้

(๑) เอเปคเป็นเวทีระดับโลกที่ผู้นำทั้งหลายมาพบปะกันปีละครั้งเพื่อกำหนดทิศทางความร่วมมือเพื่อพัฒนาระบบการค้า การลงทุนในอนาคต เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่ประชาชนใน

ภูมิภาค และเป็นเวทีที่เอื้อต่อการพบปะเจรจันกรอบระหว่างผู้นำเขตเศรษฐกิจต่างๆ ทั้งประเด็นการเมืองระหว่างประเทศ และประเด็นอื่นๆ ตามสถานการณ์ของโลก

(๒) เอเปคมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้บ่มเพาะแนวคิดใหม่ในประเด็นเศรษฐกิจระหว่างประเทศ การกำหนดมาตรฐานการค้าใหม่ๆ รวมทั้งการกำหนดทิศทางของการค้าระหว่างประเทศในอนาคตที่เขตเศรษฐกิจสามารถใช้โอกาสศึกษาแนวคิดนั้นๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับตัวภายใน เพื่อสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

(๓) เอเปคเป็นเวทีที่มีความยืดหยุ่นและไม่มีข้อผูกมัด ดังนั้น แต่ละหรือทุกๆ เขตเศรษฐกิจสามารถดำเนินการเพื่อนำไปสู่การเปิดเสรีทางการค้า การลงทุน ตามสภาพความพร้อมของแต่ละสมาชิก ซึ่งสามารถทำให้เอเปคยังคงอยู่ได้ ถึงแม้ว่าจะมีช่องว่างระหว่างการพัฒนาระหว่างเขตเศรษฐกิจด้วยกัน

(๔) เอเปคให้ความสำคัญต่อประเด็นการสร้างสมรรถภาพ (Capacity Building) ให้แก่เขตเศรษฐกิจที่กำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากต่อไทยและเขตเศรษฐกิจที่กำลังพัฒนา

(๕) เอเปคเป็นองค์กรที่ให้ความสำคัญต่อการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างภาคเอกชน และภาครัฐ และทั้งสองภาคสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่ออำนวยความสะดวกการทำธุรกิจระหว่างภาคธุรกิจภูมิภาค รวมไปถึงการส่งเสริมการเชื่อมโยงในระดับประชาชน

๓.๓.๖ ทิศทางและแนวโน้มของเอเปคในอนาคต ⁵

เอเปคประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งในด้านการส่งเสริมการค้า การลงทุน การร่วมกันหารือ และการดำเนินการเพื่อให้เกิดความคืบหน้าเกี่ยวกับการลดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี การระงับข้อพิพาท การสนับสนุนการเจรจาของ WTO การลดขั้นตอนของพิธีศุลกากร รวมถึงการเตรียมความพร้อมให้แก่เขตเศรษฐกิจกำลังพัฒนาในการรับมือกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปิดเสรีในสาขาที่มีความสำคัญ เช่น สาขาการเกษตร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พลังงาน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังมีประเด็นท้าทายที่เอเปคยังคงต้องให้ความสำคัญต่อไปในอนาคต เช่น

- การยกระดับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาค
- การเจรจาตกลงทางการค้าสำหรับโลกในศตวรรษที่ ๒๑
- การค้าภาคบริการ
- ประเด็นเรื่องห่วงโซ่คุณค่าโลก
- ประเด็นการพัฒนาที่ครอบคลุมและการส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
- การสร้างชุมชนที่ยั่งยืนและแข็งแกร่ง
- การประเมินผลการดำเนินงานตามแผน
- เศรษฐกิจดิจิทัล
- ความสะดวกในการทำธุรกิจ
- ความเชื่อมโยงของห่วงโซ่อุปทาน
- ประเด็นการค้าการลงทุนมิติใหม่
- การกำจัดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี

⁵ ทิศทางของเอเปค (Asia Pacific Economic Cooperation) ในอนาคต : การกำหนดทำของไทย, นายธนวัต ศิริกุลม รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลังสุนักรับบริหารการทูต รุ่นที่ ๗ สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ

- การสร้างมาตรฐานความร่วมมือในการออกกฎระเบียบ
- การสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคีและต่อต้านมาตรการกีดกันทางการค้า

ในปัจจุบัน เอเปคเป็นกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เป็นส่วนหนึ่งในองค์กรที่มีส่วนในการกำหนดมาตรฐานต่างๆ ของโลก อย่างเช่น OECD และ WTO โดยสมาชิกเอเปคได้ขยายกรอบการหารือไปครอบคลุมประเด็นต่างๆ ที่มีความหลากหลายและมีความท้าทาย นอกจากนี้ ไทยซึ่งจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเอเปคในปี ๒๕๖๕ จำเป็นต้องทบทวนและกำหนดท่าทีในการดำเนินงานภายใต้กรอบเอเปคในช่วงปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ ซึ่งไทยจำเป็นที่จะต้องเพิ่มบทบาทผู้นำในสาขาต่างๆ ที่ไทยจะได้รับผลประโยชน์ ยกระดับการมีส่วนร่วมในเอเปคต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องต่อทิศทางของเอเปคในอนาคต และกำหนดแนวคิดและท่าทีของหน่วยงานทั้งรัฐและภาคเอกชนต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเพื่อประโยชน์ในมิติทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานเอเปคอีกด้วย

๔. สรุปสาระและขั้นตอนการดำเนินการ

การผลักดันความร่วมมือด้าน วทน. ภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ได้มีการกำหนดแผนงานผลักดันให้เกิดโครงการและกิจกรรมความร่วมมือภายใต้กรอบ APEC โดยใช้ประโยชน์จากการที่ สป.อว. (สป.วท. เดิม) ได้เข้าร่วมในฐานะผู้ประสานงานความร่วมมือภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ซึ่งเป็นกรอบการหารือเพื่อส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนเชิงนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมการสำหรับการผลักดันความร่วมมือด้าน วทน. ภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ของไทย

(๑) การเข้าร่วมประชุมเตรียมการร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศเพื่อหารือเกี่ยวกับประเด็น/ท่าทีในการส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีเอเปค

(๒) การจัดประชุมหารือหน่วยงานในสังกัด อว. เพื่อหารือเกี่ยวกับประเด็น/ท่าทีด้าน วทน. ของไทยใน APEC PPSTI รวมถึง เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค

(๓) การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานภายใต้กรอบเอเปคเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปค

(๔) การจัดทำแนวทางการดำเนินงานด้าน วทน. ประจำปีของ สป.อว. ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค

ขั้นตอนที่ ๒ การผลักดันบทบาทของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI

(๑) การเป็นผู้แทน อว. เพื่อเข้าร่วมการประชุม APEC PPSTI ซึ่งมีกำหนดจัดการประชุมฯ ปีละ ๒ ครั้ง

(๒) การเป็นผู้แทน อว. เพื่อเข้าร่วมการประชุม APEC Chief Science Advisors and Equivalent (APEC CSAE) ซึ่งตามปกติจะมีกำหนดจัดการประชุมปีละ ๑ ครั้ง ในช่วงของการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสสามัญประจำปี (Senior Official Meeting – SOM)

(๓) การเป็นผู้แทน อว. เข้าร่วมการประชุมศูนย์ภายใต้ APEC PPSTI ทั้ง ๘ แห่ง

(๔) การเป็นผู้ประสานงานในการเสนอชื่อผู้แทนของไทยและร่วมจัดลำดับผู้มีสิทธิ์ได้รับรางวัล APEC Science Prize for Innovation Research and Education (ASPIRE) ประจำปี ซึ่งเป็นรางวัลทรงคุณค่าที่มอบให้แก่กวีวิจัยรุ่นเยาว์ที่มีผลการดำเนินงานยอดเยี่ยมด้านการวิจัยและพัฒนาภายใต้หัวข้อหลักที่กำหนดโดยประเทศเจ้าภาพจัดการประชุมเอเปคในแต่ละปี

(๕) การให้การสนับสนุนหน่วยงานในสังกัดทั้งในด้านงบประมาณและข้อมูลสำหรับดำเนินโครงการภายใต้กรอบความร่วมมือร่วมกับประเทศสมาชิกต่างๆ

ขั้นตอนที่ ๓ การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ร่วมกับหน่วยงานในสังกัด

(๑) การประสานงานกับหน่วยงานในสังกัดของ อว. เกี่ยวกับการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปค ซึ่งตามปกติในแต่ละปีจะมีการนำเสนอจำนวน ๒ รอบ (Session)

(๒) การเป็นผู้ประสานงานเพื่อส่งผู้แทนของไทยเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการซึ่งจัดโดยประเทศสมาชิกที่ได้รับการสนับสนุนโครงการในด้าน วทน. ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค

(๓) การเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานเกี่ยวกับการพิจารณาให้การสนับสนุนข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเอเปคในฐานะ Cosponsor

ขั้นตอนที่ ๔ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมการดำเนินงานด้าน วทน. ระหว่างกรอบความร่วมมือเอเปค และกรอบความร่วมมือพหุภาคีต่างๆ เช่น กรอบความร่วมมือ ASEAN

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำสรุปผลการดำเนินงานด้าน วทน. ประจำปีภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ที่ อว. ได้เข้าไปมีส่วนร่วม

๕. ผู้ร่วมดำเนินการ

นางสาวกัลยา จีนเหลียง ปฏิบัติหน้าที่ ผอ.สม. ซึ่งมีสัดส่วนของผลงานร้อยละ ๑๐ โดยเป็นผู้ร่วมดำเนินงาน กำกับดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการผลักดันการดำเนินงานด้าน วทน. ภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI รวมทั้ง เป็นที่ปรึกษาและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความร่วมมือภายใต้กรอบ APEC PPSTI ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดของ อว.

๖. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ (ระบุรายละเอียดของผลงานพร้อมทั้งสัดส่วนของผลงาน)

ผู้ขอรับการประเมิน ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้าน วทน. ระหว่างประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI คิดเป็นสัดส่วนของผลงานร้อยละ ๙๐ โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

๖.๑ การเตรียมการสำหรับการผลักดันความร่วมมือด้าน วทน. ภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ของไทย

๖.๑.๑ การเข้าร่วมประชุมเตรียมการร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศเพื่อหารือเกี่ยวกับประเด็น/ท่าที ในการส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีเอเปค

(๑) จัดทำบันทึกเสนอผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษาฯ สำหรับการส่งผู้แทนจากหน่วยงานในสังกัด พร้อมด้วยผู้แทนสำนักความร่วมมือระหว่างประเทศและวิเทศสัมพันธ์ (สม.สป.) ในฐานะผู้ประสานงานความร่วมมือภายใต้กรอบ APEC PPSTI เข้าร่วมการหารือและรับฟังท่าทีในการส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีเอเปคตามประเด็นหลักที่ประเทศเจ้าภาพจัดการประชุมเอเปคให้มีความสำคัญในแต่ละปี

(๒) จัดทำบันทึกแจ้งหน่วยงานในสังกัด อว. ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมเตรียมการดังกล่าว

(๓) จัดทำบันทึกเสนอผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษาฯ เกี่ยวกับสรุปผลการหารือฯ และนำเสนอแนวทางการดำเนินงานด้าน วทน. ประจำปี ให้ผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษาฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๖.๑.๒ การจัดประชุมหารือหน่วยงานในสังกัด อว. เพื่อหารือเกี่ยวกับประเด็น/ท่าทีด้าน วทน. ของไทย ใน APEC PPSTI รวมถึง เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค

- (๑) จัดทำบันทึกเสนอผู้บริหารเพื่อขออนุมัติจัดการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานในสังกัดฯ
- (๒) จัดทำบันทึกแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมหารือฯ
- (๓) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานภายใต้กรอบเอเปค รวมถึง แผนการดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศด้าน วทน. ของ อว. สำหรับการเตรียมประเด็นการหารือฯ ร่วมกับหน่วยงานในสังกัด ในการผลักดันความร่วมมือด้าน วทน. ของไทยในกรอบความร่วมมือ APEC PPSTI

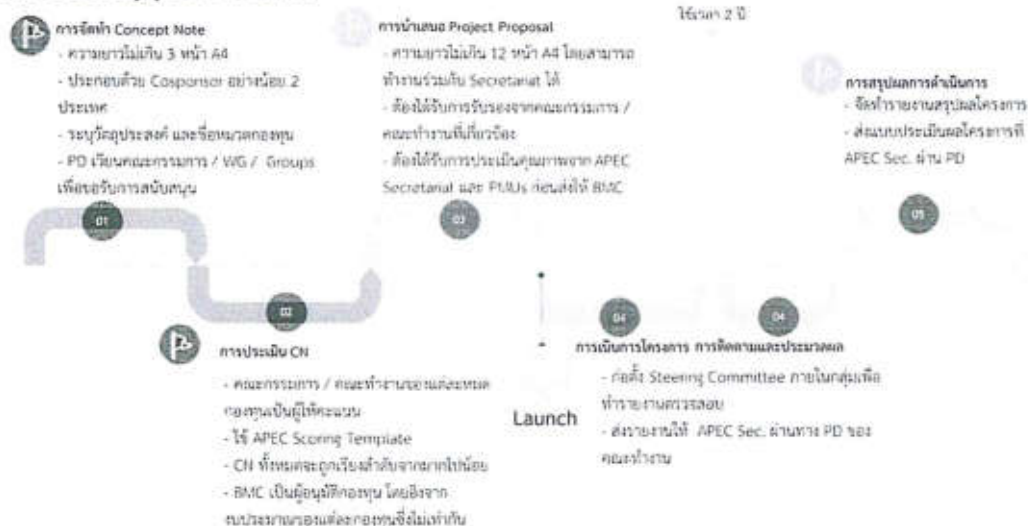
(๔) วางแผนจัดเตรียมประเด็นการหารือฯ และวาระการประชุมฯ สำหรับการส่งเสริมความร่วมมือด้าน วทน. ภายใต้กรอบ APEC PPSTI

(๕) สรุปผลการประชุมฯ และเสนอผู้บริหารรับทราบข้อสรุปเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อผลักดันความร่วมมือด้าน วทน. ภายใต้กรอบเอเปคของไทย

๖.๑.๓ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานภายใต้กรอบเอเปคเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้แก่หน่วยงานในสังกัดที่ประสงค์จะทำข้อเสนอโครงการ (Concept Note) เพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปค

- (๑) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแผนการดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศด้าน วทน. ของ อว. โดยเฉพาะการดำเนินความร่วมมือภายใต้กรอบพหุภาคี
- (๒) ศึกษาและวิเคราะห์นโยบายการดำเนินงานภายใต้กรอบเอเปค
- (๓) ศึกษาและวิเคราะห์ถึงความสอดคล้องระหว่างแผนการดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศด้าน วทน. ของ อว. และประเด็นสำคัญตามที่ประเทศเจ้าจัดการประชุมเอเปคให้ความสำคัญในแต่ละปี
- (๔) ศึกษาแนวทางการนำเสนอข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเอเปค รวมถึง กรอบงบประมาณและคณะกรรมการในสาขาต่างๆ ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค ซึ่งตามปกติในแต่ละปีจะมีการนำเสนอจำนวน ๒ รอบ (Session) โดยมีแนวทางในการพิจารณาข้อเสนอโครงการของประเทศสมาชิก ดังนี้

APEC Support Fund

รูปภาพที่ ๒ ขั้นตอนการนำเสนอข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปค

(๕) ประสานกระทรวงการต่างประเทศเพื่อขอทราบข้อมูลและแนวทางเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อกำหนดและระเบียบในการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปค

(๖) ให้ข้อมูลแก่หน่วยงานในสังกัดที่ประสงค์จะส่งข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปค

(๗) ให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่หน่วยงานในสังกัดเกี่ยวกับการจัดทำข้อเสนอโครงการภายใต้เกณฑ์การพิจารณาจากเอเปค เช่น การกำหนดประเทศสมาชิกที่ร่วมเป็นผู้สนับสนุนโครงการในฐานะ Co-sponsor

๖.๑.๔ การจัดทำแนวทางการดำเนินงานด้าน วทน. ประจำปีของ สป.อว. ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค

(๑) จัดทำกำหนดระยะเวลาสำหรับการส่งข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเอเปคภายในหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงการอุดมศึกษา ในแต่ละรอบ

(๒) จัดทำแนวทางการพิจารณาข้อเสนอโครงการที่ผ่านเกณฑ์ของเอเปคเบื้องต้น

(๓) จัดทำสรุปเกี่ยวกับแนวทางในการส่งข้อเสนอโครงการฯ ให้เลขาธิการเอเปคพิจารณาอนุมัติการสนับสนุนข้อเสนอโครงการจากหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงการอุดมศึกษา

(๔) จัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ อว. ในกรอบความร่วมมือเอเปค

(๕) การหารือเพื่อจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินโครงการภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค

๖.๒ ผลักดันบทบาทของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI

๖.๒.๑ การเป็นผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา เพื่อเข้าร่วมการประชุม APEC PPSTI ซึ่งมีกำหนดจัดการประชุมฯ ปีละ ๒ ครั้ง

(๑) จัดทำบันทึกเสนอผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษา เพื่อขออนุมัติการเดินทางไปราชการเพื่อเข้าร่วมการประชุม APEC PPSTI ประจำปี

(๒) ประสานสำนักเลขาธิการเอเปคเกี่ยวกับรายชื่อผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา ที่จะเดินทางไปร่วมการประชุม APEC PPSTI

(๓) ดำเนินการลงทะเบียนให้แก่ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา ที่จะเดินทางไปร่วมการประชุม APEC PPSTI ร่วมกับประเทศเจ้าภาพ

(๔) เข้าร่วมการประชุมเตรียมการร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศเพื่อรับทราบทำที่สำหรับจัดเตรียมประเด็นข้อมูลด้าน วทน. ของกระทรวงการอุดมศึกษา ในระหว่างการประชุม APEC PPSTI

(๖) ประสานหน่วยงานเพื่อแจ้งเจ้าของโครงการ (Project Overseer :PO) สำหรับการจัดเตรียมข้อมูลการนำเสนอข้อเสนอโครงการให้แก่ประเทศสมาชิกรับทราบในช่วงของการประชุม APEC PPSTI

(๗) แจ้งผู้ประสานงานของคณะทำงานภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ของไทย เช่น APEC CTF (สอวช.) ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุม APEC PPSTI

(๘) ดำเนินการจัดเตรียมที่พัก ตัวโดยสารเครื่องบิน รวมถึงการอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่คณะผู้แทน อว.

(๙) ดำเนินการจัดทำสรุปผลการประชุมฯ พร้อมทั้ง เสนอผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษา เพื่อทราบ

(๑๐) ศึกษาและวิเคราะห์ผลการประชุมฯ เพื่อจัดเตรียมทำที่ของไทยสำหรับการประชุมครั้งต่อไป

๖.๒.๒ การเป็นผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษาฯ เพื่อเข้าร่วมการประชุม APEC Chief Science Advisors and Equivalents (APEC CSAE) ซึ่งตามปกติจะมีกำหนดจัดการประชุมปีละ ๑ ครั้ง ในช่วงของการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสสามัญประจำปี (Senior Official Meeting – SOM)

(๑) จัดทำบันทึกเสนอผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนฝ่ายไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC CSAE เพื่อพิจารณาการเดินทางไปราชการสำหรับเข้าร่วมการประชุม APEC CSAE ประจำปี

(๒) ประสานสำนักเลขาธิการเอเปคเกี่ยวกับรายชื่อผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ที่จะเดินทางไปร่วมการประชุมฯ

(๓) ดำเนินการลงทะเบียนให้แก่ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ที่จะเดินทางไปร่วมการประชุม APEC PPSTI ร่วมกับประเทศเจ้าภาพ

(๔) จัดทำบันทึกแจ้งหน่วยงานเพื่อจัดเตรียมข้อมูลให้แก่ผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษาฯ สำหรับการนำเสนอโอบายด้าน วทน. ที่สอดคล้องต่อประเด็นสำคัญตามที่ประเทศเจ้าภาพกำหนดในแต่ละปี

(๕) แจ้งผู้ประสานงานของคณะทำงานภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ของไทย เช่น APEC CTF (สอวช.) ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุม APEC PPSTI

(๖) จัดเตรียมข้อมูลการนำเสนอเกี่ยวกับนโยบายด้าน วทน. ให้แก่ผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษาฯ

(๗) ดำเนินการจัดเตรียมที่พัก ด้วยโดยสารเครื่องบิน รวมถึงการอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่คณะผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษาฯ

(๘) ดำเนินการจัดทำสรุปผลการประชุมฯ พร้อมทั้ง เสนอผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษาฯ เพื่อทราบ

(๙) ศึกษาและวิเคราะห์ผลการประชุมฯ เพื่อจัดเตรียมทำที่ของไทยสำหรับการประชุมครั้งต่อไป

๖.๒.๓ การเป็นผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษาฯ เข้าร่วมการประชุมศูนย์ภายใต้ APEC PPSTI ทั้ง ๘ แห่ง

(๑) จัดทำบันทึกเสนอผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษาฯ เพื่อขออนุมัติการเดินทางไปราชการเพื่อเข้าร่วมการประชุม APEC Center

(๒) ประสาน สอวช. ในฐานะผู้รับผิดชอบศูนย์ APEC CTF เกี่ยวกับการพิจารณาส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว

(๓) ประสานสำนักเลขาธิการเอเปคเกี่ยวกับการเสนอรายชื่อผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ที่จะเดินทางไปร่วมการประชุมฯ

(๔) ดำเนินการลงทะเบียนให้แก่ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ที่จะเดินทางไปร่วมการประชุม APEC PPSTI ร่วมกับประเทศเจ้าภาพ

(๕) ประสานสำนักเลขาธิการเอเปคเกี่ยวกับประเด็นที่ไทยต้องการจะผลักดันในการดำเนินงานภายใต้ศูนย์ APEC CTF ร่วมกับศูนย์อื่นๆ ทั้ง ๘ แห่ง ของเอเปค

(๖) จัดเตรียมข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการเสนอทำที่การดำเนินงานด้าน วทน. ภายใต้ศูนย์ APEC PPSTI ทั้ง ๘ แห่ง

(๗) ดำเนินการจัดเตรียมที่พัก ด้วยโดยสารเครื่องบิน รวมถึงการอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่คณะผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษาฯ

- (๘) จัดทำสรุปผลการประชุมฯ พร้อมทั้ง เสนอผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษา เพื่อทราบ
- (๙) ศึกษาและวิเคราะห์ผลการประชุมฯ เพื่อจัดทำข้อเสนอสำหรับการดำเนินงานภายใต้

ศูนย์ APEC PPSTI

๖.๒.๔ การเป็นผู้ประสานงานในการเสนอชื่อผู้แทนของไทยและร่วมจัดลำดับผู้มีสิทธิ์ได้รับรางวัล APEC Science Prize for Innovation Research and Education (ASPIRE) ประจำปี ซึ่งเป็นรางวัลทรงคุณค่าที่มอบให้แก่นักวิจัยรุ่นใหม่ที่มีผลการดำเนินงานยอดเยี่ยมด้านการวิจัยและพัฒนาภายใต้หัวข้อหลักที่กำหนดโดยประเทศเจ้าภาพจัดการประชุมเอเปคในแต่ละปี

(๑) จัดทำบันทึกเสนอผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษา เพื่อทราบและพิจารณาเกี่ยวกับการเสนอชื่อผู้แทนของไทยสมัครรับรางวัล ASPIRE

(๒) จัดทำบันทึกแจ้งหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงการอุดมศึกษา เพื่อพิจารณาการเสนอชื่อผู้แทนสมัครเข้ารับรางวัล ASPIRE Prize พร้อมแจ้งเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติผู้สมัครให้หน่วยงานทราบเบื้องต้น

(๓) ประสานสำนักเลขาธิการเอเปคสำหรับเสนอชื่อผู้แทนที่ได้รับการคัดเลือกสมัครรับรางวัล ASPIRE Prize ร่วมกับประเทศสมาชิกเอเปค

(๔) ร่วมจัดลำดับตัวแทนจากประเทศสมาชิกที่มีสิทธิ์ได้รับรางวัล ASPIRE Prize ประจำปี

(๕) ประสานหน่วยงานในสังกัดเพื่อทราบผลการคัดเลือกผู้ที่ได้รับรางวัล ASPIRE Prize ประจำปี

๖.๓ การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ร่วมกับหน่วยงานในสังกัด

๖.๓.๑ การประสานงานกับหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงการอุดมศึกษา เกี่ยวกับการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปค ซึ่งตามปกติในแต่ละปีจะมีการนำเสนอจำนวน ๒ รอบ (Session)

(๑) จัดทำบันทึกเสนอผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษา เกี่ยวกับการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปคในแต่ละปี

(๒) จัดทำบันทึกแจ้งหน่วยงานในสังกัดเพื่อรับทราบประเด็นสำคัญประจำปีสำหรับการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมในแต่ละปี และระยะเวลาในการส่งข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเอเปค รวมถึง แจ้งเกณฑ์การพิจารณาสนับสนุนข้อเสนอโครงการของเอเปคให้หน่วยงานทราบเบื้องต้น

(๓) ประสานกระทรวงการต่างประเทศเพื่อขอให้ความเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอโครงการของกระทรวงการอุดมศึกษา เบื้องต้น

(๔) ประสานสำนักเลขาธิการเอเปคเพื่อนำส่งข้อเสนอโครงการภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ของไทย

(๕) ประสานประเทศสมาชิกเอเปคอื่นๆ เพื่อขอให้การสนับสนุนโครงการของไทยในฐานะ Co-sponsor ตามเกณฑ์การพิจารณาของเอเปค

(๖) แจ้งผลการพิจารณาการสนับสนุนข้อเสนอโครงการของเอเปคให้หน่วยงานทราบ

(๗) รับผิดชอบในการเป็นผู้ประสานงานระหว่างสำนักเลขาธิการเอเปค และ PO ของไทย ในกรณีที่ข้อเสนอโครงการได้รับการสนับสนุนจากเอเปค

(๘) ประสานหน่วยงานหรือ PO เกี่ยวกับการปรับแก้ไขข้อเสนอโครงการตามที่ประเทศสมาชิกให้ข้อเสนอแนะ

๖.๓.๒ การเป็นผู้ประสานงานเพื่อส่งผู้แทนของไทยเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการซึ่งจัดโดยประเทศสมาชิกที่ได้รับการสนับสนุนโครงการในด้าน วทน. ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค

(๑) จัดทำบันทึกเสนอผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษาฯ เกี่ยวกับการเสนอชื่อผู้แทนของไทยเดินทางไปร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการซึ่งจัดโดยประเทศสมาชิกที่ได้รับการสนับสนุนจากเอเปค

(๒) จัดทำบันทึกแจ้งหน่วยงานเพื่อเสนอชื่อผู้แทนเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยเอเปคเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางทั้งหมด

(๓) ประสานประเทศสมาชิกซึ่งเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสนอชื่อผู้แทนจากหน่วยงานในสังกัดเข้าร่วมการประชุมฯ โดยเอเปคสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทาง

(๔) แจ้งผลการพิจารณาผู้แทนที่ได้รับการตอบรับเข้าร่วมการประชุมฯ จากประเทศสมาชิกเอเปคให้หน่วยงานทราบ

๖.๓.๓ การเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานเกี่ยวกับการพิจารณาให้การสนับสนุนข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเอเปคในฐานะ Cosponsor

(๑) จัดทำบันทึกเสนอผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษาฯ เพื่อทราบเกี่ยวกับการพิจารณาร่วมเป็นผู้สนับสนุนโครงการในฐานะ Co-sponsor ให้แก่ประเทศสมาชิก

(๒) จัดทำบันทึกแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาการรับเป็นผู้สนับสนุนโครงการในฐานะ Co-sponsor ให้แก่ประเทศสมาชิก

(๓) แจ้งผู้ประสานงานของประเทศสมาชิกเกี่ยวกับผลการพิจารณาการรับเป็นผู้สนับสนุนโครงการในฐานะ Co-sponsor ของไทย

(๔) จัดทำสรุปจำนวนข้อเสนอโครงการที่ไทยมีส่วนร่วมในฐานะ Co-sponsor

๖.๔ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมการดำเนินงานด้าน วทน. ระหว่างกรอบความร่วมมือเอเปคและกรอบความร่วมมือพหุภาคีต่างๆ เช่น กรอบความร่วมมือ ASEAN โดยการให้การสนับสนุนหน่วยงานในสังกัดทั้งในด้านงบประมาณและข้อมูลสำหรับดำเนินโครงการภายใต้กรอบความร่วมมือร่วมกับประเทศสมาชิกต่างๆ

(๑) ทหารีร่วมกับหน่วยงานในสังกัดเกี่ยวกับแนวทางการผลักดันการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมืออื่นๆ เช่น กรอบความร่วมมืออาเซียน เพื่อขยายการดำเนินงานไปสู่กรอบความร่วมมือในระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

(๒) จัดทำบันทึกเสนอผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษาฯ เพื่อขอความเห็นชอบในการสนับสนุนหน่วยงานที่สนใจเกี่ยวกับการขยายความร่วมมือดำเนินโครงการร่วมกับประเทศสมาชิกเอเปค

(๓) รับผิดชอบในการเป็นผู้ประสานงานร่วมกับหน่วยงานเพื่อดำเนินโครงการขยายความร่วมมือกับประเทศสมาชิกเอเปค

๖.๕ การจัดทำสรุปผลการดำเนินงานด้าน วทน. ประจำปีภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ที่ อว. ได้เข้าไปมีส่วนร่วม

(๑) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของไทยในโครงการต่างๆ ภายใต้ APEC PPSTI

(๒) จัดทำข้อมูลเพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษาฯ เกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของไทยภายใต้กรอบ APEC PPSTI (ภาคผนวก ข)

(๓) จัดทำรูปแบบการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของไทยภายใต้กรอบ APEC PPSTI ทั้งในรูปแบบกราฟและบทความ

๗. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๗.๑ ผลสำเร็จเชิงปริมาณ

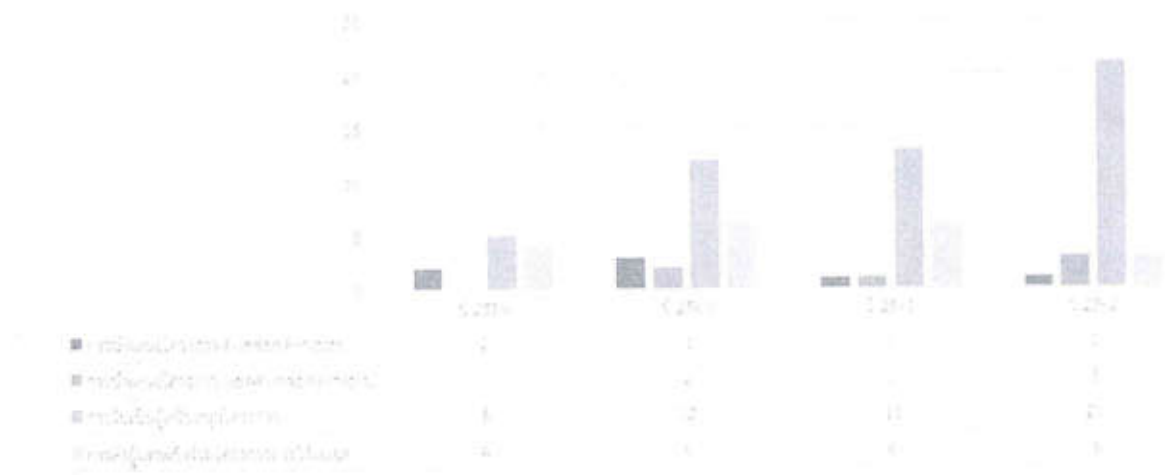
(๑) จำนวนนักวิจัยของไทยที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการซึ่งจัดโดยประเทศสมาชิกเอเปคที่ได้รับการสนับสนุนจากเอเปค

(๒) จำนวนข้อเสนอโครงการจากหน่วยงานในสังกัดที่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากเอเปค (Funded Project)

(๓) จำนวนข้อเสนอโครงการจากหน่วยงานในสังกัดที่ได้รับการสนับสนุนจากเอเปคโดยหน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ (Self-funded Project)

(๔) จำนวนนักวิจัยที่ได้รับการเสนอชื่อสมัครเข้ารับรางวัล ASPIRE Prize ประจำปี ของ APEC PPSTI

การดำเนินความร่วมมือภายใต้กรอบ APEC PPSTI ระหว่างปี 2559 - 2562

รูปภาพที่ ๓ : แสดงผลการดำเนินงานในการผลักดันการมีส่วนร่วมของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI

๗.๒ ผลสำเร็จเชิงคุณภาพ

(๑) หน่วยงานในสังกัดได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค

(๒) บทบาทด้าน วทน. ของไทยเพิ่มขึ้นในเวทีเอเปค

(๓) การขยายขอบเขตการดำเนินโครงการด้าน วทน. ไปสู่กรอบความร่วมมืออื่นๆ เช่น กรอบความร่วมมืออาเซียน

(๔) การดำเนินความร่วมมือด้าน วทน. ระหว่างประเทศในกรอบพหุภาคีสอดคล้องต่อแผนการดำเนินงานด้านต่างประเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ

๘. การนำไปใช้ประโยชน์

หน่วยงานในสังกัดเล็งเห็นความสำคัญของการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค จนนำไปสู่การดำเนินความร่วมมือทวิภาคีกับประเทศสมาชิกเอเปค ต่อไป

๙. ความยุ่งยากในการดำเนินการ/ปัญหา/อุปสรรค

ความยุ่งยากในการดำเนินการ/ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
(๑) การดำเนินการความร่วมมือด้าน วทน. ของไทยขาดทำที่ที่ชัดเจนซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยไม่สามารถเสนอความเห็นที่อาจเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานด้าน วทน. ร่วมกับประเทศสมาชิกในเวทีเอเปคได้	(๑) จัดตั้งคณะทำงานด้าน วทน. ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคเพื่อร่วมกำหนดทิศทางการดำเนินงานด้าน วทน. ของไทยร่วมกับประเทศสมาชิกเอเปค ทั้งนี้ จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายทั้งหน่วยงานในสังกัด มหาวิทยาลัย รวมถึงภาคเอกชนต่างๆ ด้วย
(๒) การจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปคมีกฎเกณฑ์ที่ค่อนข้างซับซ้อนรวมถึง เกณฑ์การพิจารณาอนุมัติการสนับสนุนด้านงบประมาณของเอเปคส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและให้ความสำคัญกับโครงการที่เกี่ยวข้องกับด้านวิชาการค่อนข้างน้อย จึงเป็นผลให้หน่วยงานในสังกัดให้ความสำคัญต่อการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากเอเปคค่อนข้างน้อย	(๒) การจัดตั้งโครงการฝึกอบรมการเขียนข้อเสนอโครงการด้าน วทน. เพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปค โดยให้ความรู้กับผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับแผนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของเอเปคประเภทงบประมาณที่เอเปคให้การสนับสนุน การเขียนโครงร่าง (Proposal) การเขียนรายงานผลการดำเนินงาน และให้ความรู้เกี่ยวกับเงื่อนไขต่างๆ สำหรับการอนุมัติงบประมาณของเอเปค เป็นต้น
(๓) การเสนอชื่อนักวิจัยที่มีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์การเสนอชื่อเข้ารับรางวัล ASPIRE Prize ของ อว. มีค่อนข้างน้อยในแต่ละปี ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่ทำให้ อว. ในฐานะผู้ประสานงานภายใต้กรอบ APEC PPSTI ของไทย ไม่สามารถคัดเลือกนักวิจัยที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่สุด สำหรับเป็นตัวแทนของประเทศเสนอชื่อเข้ารับรางวัลดังกล่าวได้	(๓) การเตรียมความพร้อมบุคลากรด้านการวิจัยของไทยให้มีคุณสมบัติตรงกับเกณฑ์การพิจารณาเสนอชื่อเข้ารับรางวัล รวมถึง การจัดทำฐานข้อมูลนักวิจัยในสาขาต่างๆ เพื่อให้สามารถคัดเลือคนักวิจัยที่คุณสมบัติตรงตามประเด็นสำคัญที่ประเทศเจ้าภาพจัดการประชุมเอเปคให้ความสนใจในแต่ละปี
(๔) ที่ผ่านมา สป.อว. มีจำนวนโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศด้าน วทน. ที่ดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคต่างๆ เป็นจำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินโครงการฯ ยังขาดการ บูรณาการร่วมกัน จึงส่งผลให้การผลักดันการดำเนินงานด้าน วทน. ไม่สามารถขยายไปสู่กรอบความร่วมมือพหุภาคีอื่นๆ ได้	(๔) การจัดสรรงบประมาณเพื่อให้การสนับสนุนแก่หน่วยงานที่มีความประสงค์จะดำเนินโครงการเพื่อขยายไปสู่กรอบความร่วมมือต่างๆ ทั้งนี้ อาจจำเป็นที่จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสำหรับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่โครงการของหน่วยงานด้วย

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ
 (นเรศวร วัชรพงศ์)
 ผู้เสนอผลงาน
 12 / มี.ค. / 63

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุก
ประการ

ลงชื่อ
(นางสาวกัลยา จินเหลียง)
ผู้ร่วมดำเนินการ
12 / 5.11. / 2563

ลงชื่อ
(.....)
ผู้ร่วมดำเนินการ
..... / /

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ
(นางสาวกัลยา จินเหลียง)
ตำแหน่ง นักวิเทศสัมพันธ์ ชพ.
(ปฏิบัติหน้าที่ ผอ.สม.)
12 / 5.11. / 2563
(ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการ)

ลงชื่อ
(นางสาวภัทริยา ไชยมณี)
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
12 / 5.11. / 2563

หมายเหตุ หากผลงานมีลักษณะเฉพาะ เช่น แผ่นพับ หนังสือ แลบบันทึกลเสียง ฯลฯ ผู้เสนอผลงาน
อาจส่งผลงานจริงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการก็ได้

ข้อเสนอแนวคิด/วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ

ของ นายตริญ รักษ์ร่วม

เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๑๗๐
ส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ ๑ สำนักความร่วมมือระหว่างประเทศและวิเทศสัมพันธ์

เรื่อง แนวทางผลักดันการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค

หลักการและเหตุผล

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) หรือสำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (เดิม) ถือเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมถึงมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วยการสร้างและพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการส่งเสริมชุมชนและผู้ประกอบการให้สามารถต่อยอดองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ในการยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์จนสามารถสร้างรายได้และมูลค่าเพิ่มให้แก่ประเทศได้ ดังนั้น การดำเนินความร่วมมือกับต่างประเทศ โดยเฉพาะในกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคต่างๆ ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลไทยได้นำมาใช้เป็นกลไกในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในมิติต่างๆ มากขึ้น ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะสามารถสร้างโอกาสให้กับประเทศไทยในการพัฒนาความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในสาขาต่างๆ รวมไปถึง การส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อพัฒนางานวิจัยที่มีศักยภาพให้มีความพร้อมต่อการแข่งขันของประเทศในอนาคต

การดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการของเอเปค (Steering Committee on Economic and Technical Cooperation – ECOTECH) ถือเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนเชิงนโยบายระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ร่วมกับประเทศสมาชิกเอเปคจำนวน ๒๐ เขตเศรษฐกิจ ในการวางแผนแนวทางการดำเนินงานด้านนโยบายสำหรับการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านวทน. และสนับสนุนข้อริเริ่มต่างๆ เพื่อให้กิจกรรม/โครงการภายใต้กรอบ APEC Policy Partnership on Science Technology and Innovation (APEC PPSTI) บรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่กำหนดขึ้นภายใต้การประชุมระดับรัฐมนตรีและการประชุมผู้นำเอเปค ทั้งนี้ สป.อว. ในฐานะผู้ประสานงานกรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ของไทยซึ่งมีหน้าที่ในการประสานงานเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากการดำเนินความร่วมมือภายใต้กรอบเอเปคโดยการสนับสนุนโครงการส่งเสริมขีดความสามารถด้าน ววน. ของไทย ผ่านกิจกรรมหลักๆ เช่น การนำเสนอโครงการความร่วมมือด้าน วทน. (Concept Note - CN) ร่วมกับประเทศสมาชิก อย่างน้อย ๒ ประเทศ (ตามเกณฑ์การเสนอ CN ของเอเปค) การร่วมเป็นผู้สนับสนุน (Co-sponsor) ข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากเอเปค และ การส่งผู้แทนหน่วยงานเข้าร่วมโครงการ / กิจกรรมด้าน วทน. อื่นๆ ภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ที่ประเทศไทยเข้าไปมีส่วนร่วม เป็นต้น สามารถใช้โอกาสดังกล่าว ในการผลักดันการสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้าน วทน. ในสาขาต่างๆ ร่วมกับประเทศสมาชิกอื่นๆ โดยการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การแลกเปลี่ยนนักวิจัย รวมไปถึง การดำเนินโครงการต่างๆ ร่วมกัน จนนำไปสู่การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศร่วมกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ในการนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ด้าน ววน. และการพัฒนาขีดความสามารถด้านการวิจัยและการพัฒนาของไทยให้มีศักยภาพที่ทัดเทียมกับนานาประเทศ รวมไปถึง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ประชาชนในทุกช่วงวัย ให้สามารถพัฒนางานวิจัยและสร้างสรรค์นวัตกรรมที่สามารถส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในประเทศ จึงเห็นควรให้จัดทำแนวทางการผลักดันความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคร่วมกับหน่วยงานในสังกัดของ สป.อว.

บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

การดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน โดยเอเปคเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่มีความแตกต่างจากกรอบความร่วมมืออื่นๆ โดยจะดำเนินการบนพื้นฐานของฉันทามติ ความสมัครใจ ไม่มีข้อผูกมัดด้วยกฎหมาย ซึ่งสมาชิกจะสามารถดำเนินการต่างๆ ในกรอบเวลาที่ยืดหยุ่น ดังนั้น ประเทศไทยในฐานะสมาชิกเอเปคจึงได้ใช้เวทีเอเปคในการเข้าไปมีบทบาทในการกำหนดทิศทางเพื่อให้สามารถเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน รวมไปถึง ผลักดันให้ประเทศสมาชิกที่พัฒนาแล้วให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ แก่ประเทศสมาชิกที่กำลังพัฒนาอีกด้วย

กลไกการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคแบ่งเป็น ๒ ระดับ (ภาคผนวก ค) ได้แก่ (๑) ระดับนโยบาย และ (๒) ระดับปฏิบัติ ทั้งนี้ ในส่วนของไทยกระทรวงการต่างประเทศถือเป็นหน่วยประสานงานหลักของประเทศ ซึ่งดำเนินงานทั้งในระดับนโยบายโดยการเป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีเอเปค และการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส เพื่อหารือแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและร่วมกำหนดนโยบายความร่วมมือกับผู้แทนสมาชิกอื่น ๆ และในระดับปฏิบัติโดยทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานและติดตามความคืบหน้าของการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือเอเปคสาขาต่าง ๆ ของส่วนราชการของไทย รวมทั้งภาคเอกชนในภาพรวม และเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเตรียมการสำหรับการประชุมระดับผู้นำ การประชุมรัฐมนตรี และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสเอเปค ระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึง การส่งผู้แทนไปประจำที่สำนักเลขาธิการเอเปค (APEC Secretariat) รวมไปถึง การส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการด้านงบประมาณและการบริหาร (Budget and Management Committee – BMC) เพื่อร่วมบริหารและจัดสรรงบประมาณของเอเปคในการดำเนินโครงการความร่วมมือต่าง ๆ และคณะกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ (Steering Committee on Economic and Technical Cooperation – SCE) และหารือในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมขีดความสามารถของสมาชิก โดยเฉพาะเขตเศรษฐกิจกำลังพัฒนาและผลักดันประเด็นที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของไทย

สป.อว. เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการเป็นผู้ประสานงานเพื่อส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (APEC PPSTI) ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งภายใต้คณะกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ (ECOTECH) โดยทำหน้าที่กำหนดเป้าหมายและจัดลำดับกิจกรรมความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการของเอเปคและสนับสนุนข้อริเริ่มต่างๆ เพื่อให้กิจกรรมภายใต้โครงการว่าด้วยความร่วมมือด้าน วทน. กับประเทศสมาชิกต่างๆ บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพตามนโยบายที่กำหนดโดยการประชุมระดับรัฐมนตรี และการประชุมระดับผู้นำของเอเปค

ในช่วงที่ผ่านมา สป.อว. ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานหลักด้าน วทน. ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคได้มีการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานในสังกัดของ อว. รวมถึงหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐ ภาคการศึกษา และภาคเอกชนเพื่อผลักดันบทบาทด้าน วทน. ของไทยในเวทีเอเปคให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปค การส่งนักวิจัยเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการในสาขาต่างๆ โดยเอเปคเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่าย และการเสนอชื่อผู้ที่เหมาะสมเข้ารับรางวัล APEC Science Prize for Innovation Research and Education (ASPIRE) ประจำปี ผ่านกลไกการดำเนินงานร่วมกันระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. กลไกภายใน

๑.๑ สป.อว. ในฐานะผู้ประสานงานหลักด้าน วทน. ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคมีบทบาทในการประสานงานร่วมกับหน่วยงานของไทยที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปค รวมไปถึง การแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับกรอบงบประมาณที่เอเปคให้การสนับสนุน ประเด็นสำคัญที่เอเปคกำหนดให้เป็นหัวข้อหลักในการพิจารณาโครงการ หลักเกณฑ์ในการเสนอชื่อผู้แทนเข้ารับรางวัล ASPIRE Prize ประจำปี การเสนอชื่อผู้แทนของ อว. เพื่อเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมการประชุมสัมมนาต่างๆ ของเอเปค และให้การสนับสนุนหน่วยงานในการเดินทางไปนำเสนอข้อเสนอโครงการร่วมกับประเทศสมาชิกในการประชุม APEC PPSTI ประจำปี โดยมีปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นผู้ให้ความเห็นชอบในการดำเนินงานดังกล่าว

๑.๒ สอวช. ในฐานะผู้รับผิดชอบการดำเนินงานภายใต้ศูนย์ APEC CTF มีบทบาทในการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการคาดการณ์อนาคตทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคม และแสวงหาเทคโนโลยีใหม่ที่จะใช้ร่วมกันในหลากหลายสาขาเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม ผ่านการดำเนินภายใต้โครงการต่างๆ โดยประสานงานผ่าน สป.อว. เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้แก่ APEC PPSTI อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานที่ผ่านมาระหว่าง สป.อว. และ สอวช. ยังไม่ได้มีการดำเนินงานร่วมกันในภาพรวมของ อว. เป็นเพียงแต่การดำเนินงานตามภารกิจของแต่ละหน่วยงานเท่านั้น

นอกจากการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น ศสช. ยังถือเป็นอีกหนึ่งหน่วยงานหนึ่งที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานหลักภายใต้กรอบความร่วมมือ LSIF ซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้กรอบ Committee on Trade and Investment – CTI โดยมีบทบาทในการผลักดันการใช้ประโยชน์จากการดำเนินความร่วมมือด้าน Life Science Technologies และรายงานผลการดำเนินงานประจำปีให้แก่สำนักเลขาธิการเอเปคทราบโดยตรง

๒. กลไกภายนอก

๒.๑ สป.อว. ในฐานะผู้ประสานงานหลักด้าน วทน. ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคมีบทบาทในการประสานงานร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศเกี่ยวกับการรับทราบนโยบาย/แนวทาง/ประเด็นท่าทีในการกำหนดทิศทางการดำเนินความร่วมมือของไทยในเวทีเอเปค

๒.๒ สป.อว. ในฐานะผู้ประสานงานหลักด้าน วทน. ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคมีบทบาทในการประสานงานร่วมกับสำนักเลขาธิการเอเปคเกี่ยวกับการจัดส่งข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปค การเสนอชื่อผู้แทนของ อว. เข้าร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ภายใต้ APEC PPSTI การเสนอชื่อผู้แทนของ อว. เพื่อเข้ารับรางวัล ASPIRE Prize รวมไปถึง การเสนอความเห็นต่อแผนการดำเนินงานของ APEC PPSTI ร่วมกับประเทศสมาชิกเอเปค

ข้อเสนอ

เพื่อให้การดำเนินงานด้าน ววน. ของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ร่วมกับประเทศสมาชิกเอเปคเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยที่ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาในสาขาต่างๆ จนเกิดเป็นองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตลอดจนสามารถผลักดันบทบาทของประเทศไทยในการแสดงศักยภาพการดำเนินงานด้าน ววน. ในเวทีเอเปค และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของไทยในการเป็นเจ้าภาพเอเปคประจำปี ๒๕๖๕ ในการนี้ จึงขอเสนอแนวทางการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคในการสนับสนุนการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของไทยร่วมกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ดังนี้

๑. เสนอให้มีการจัดตั้งคณะทำงานด้าน ววน. ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคเพื่อจะนำมาใช้เป็นกลไกในการส่งเสริมการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง สป.อว. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนความร่วมมือภายใต้กรอบ APEC PPSTI รวมถึง กำหนดทิศทางการดำเนินงานภายใต้กรอบเอเปคร่วมกัน โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

(๑) รองปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	ประธาน
(๒) ที่ปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	รองประธาน
(๓) ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	คณะกรรมการ
(๓) ผู้แทนสำนักความร่วมมือระหว่างประเทศและวิเทศสัมพันธ์	คณะกรรมการ
และเลขานุการ
(๔) ผู้แทนสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)	คณะกรรมการ
(๕) ผู้แทนศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์	คณะกรรมการ
(๖) ผู้แทนสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ	คณะกรรมการ
(๗) ผู้แทนสถาบันมาตรวิทยา	คณะกรรมการ
(๘) ผู้แทนสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	คณะกรรมการ
(๙) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ	คณะกรรมการ
(๑๐) ผู้แทนสำนักพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	คณะกรรมการ
(๑๑) ผู้แทนองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	คณะกรรมการ
(๑๒) ผู้แทนสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน)	คณะกรรมการ
(๑๓) ผู้แทนสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน)	คณะกรรมการ
(๑๔) ผู้แทนสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	คณะกรรมการ
(๑๕) ผู้แทนสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	คณะกรรมการ

อำนาจหน้าที่

- (๑) กำหนดทิศทางและประเด็นด้าน ววน. ที่ไทยควรให้ความสำคัญโดยจะต้องสอดคล้องกับแผนการดำเนินงานด้านต่างประเทศของ อว. และข้อหลัก/ประเด็นสำคัญประจำปี ตามที่ประเทศเจ้าภาพจัดการประชุมเอเปคกำหนดในแต่ละปี
- (๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคของ อว. เพื่อให้การขับเคลื่อนความร่วมมือภายใต้กรอบเอเปคไปสู่การปฏิบัติที่ดีและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น
- (๓) พิจารณาความเหมาะสมของร่างข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปค รวมทั้ง ให้ข้อคิดเห็นต่อการจัดทำร่างข้อเสนอโครงการของหน่วยงานในสังกัดของ อว.
- (๔) พิจารณาความเหมาะสมในการเสนอชื่อผู้แทนของ อว. เข้ารับการคัดเลือกรับรางวัล ASPIRE Prize ประจำปีของ APEC PPSTI
- (๕) สนับสนุนให้เกิดการบูรณาการการทำงานและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของ อว. และหน่วยงานของประเทศสมาชิกเอเปค
- (๖) สนับสนุนให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือด้าน ววน. ระหว่างกรอบความร่วมมือเอเปคและกรอบความร่วมมืออื่นๆ ที่ไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิก เช่น กรอบความร่วมมือ ASEAN
- (๗) ผลักดันให้มีการเสนอขอตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการต่างๆ ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค รวมทั้ง การเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่ดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือ APEC PPSTI ให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้โครงการต่างๆ ร่วมกับประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกได้อย่างต่อเนื่อง

๒. เสนอให้มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการประจำปี เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในสังกัด โดยเฉพาะการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปคให้แก่นักวิจัยจากหน่วยงานในสังกัด โดยที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปคยังไม่ได้ได้รับความสนใจจากหน่วยงานเท่าที่ควร เนื่องจากระบบการสนับสนุนงบประมาณของเอเปคที่มีความซับซ้อน รวมถึงหน่วยงานในสังกัดของ อว. ยังขาดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินความร่วมมือในกรอบเอเปค ดังนั้น การจัดโครงการฝึกอบรมการเขียนข้อเสนอโครงการด้าน ววน. เพื่อขอรับการสนับสนุนจากเอเปคให้มีครอบคลุมต่อการดำเนินกิจกรรมสำหรับการขอสนับสนุนด้านงบประมาณจากเอเปคทั้งหมด โดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำข้อเสนอโครงการ การเลือกประเภทของงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมของโครงการ การเขียนโครงร่าง (Proposal) เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ การเขียนรายงานผลการดำเนินงาน รวมถึง เงื่อนไขอื่นๆ เกี่ยวกับการใช้งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากเอเปค จะสามารถผลักดันให้ข้อเสนอโครงการของไทยได้รับการสนับสนุนจากเอเปคมากขึ้น

๓. เสนอให้มีการจัดทำฐานข้อมูลบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาของไทย สำหรับการเตรียมความพร้อมของบุคลากรด้านการวิจัยจากหน่วยงานในสังกัดของ อว. ที่มีคุณสมบัติตรงกับเงื่อนไขของการเสนอชื่อผู้เข้ารับรางวัล ASPIRE PRIZE ซึ่งผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามหัวข้อที่ประเทศเจ้าภาพจัดประชุมเอเปคให้ ความสนใจในปีนั้น รวมไปถึง มีการดำเนินงานวิจัยร่วมกับประเทศสมาชิกเอเปค และมีอายุไม่เกิน ๔๐ ปีบริบูรณ์นับจากวันเปิดรับสมัคร ทั้งนี้ ข้อมูลบุคคลดังกล่าว อาจจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในสาขาต่างๆ ต่อไปในอนาคตอีกด้วย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัย และนวัตกรรมภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติงานที่ชัดเจน สำหรับการผลักดันบทบาทของไทยในเวทีเอเปค และการขับเคลื่อนการใช้ประโยชน์จาก การดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคไปสู่ความร่วมมือระดับทวิภาคีร่วมกับประเทศในแถบภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก

๒. หน่วยงานในสังกัดเล็งเห็นความสำคัญของการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปค จนนำไปสู่ การดำเนินความร่วมมือทวิภาคีกับประเทศสมาชิกเอเปค ต่อไป

๓. บุคลากรที่ดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคเกิดความรู้ความเข้าใจจนสามารถมองเห็นโอกาส ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้โครงการต่างๆ ร่วมกับประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกได้อย่างต่อเนื่อง

๔. หน่วยงานในสังกัด/นักวิจัยเกิดความสนใจในการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจาก เอเปคมากขึ้น

๕. มีการจัดทำแผนการดำเนินงานด้าน ววน. ภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคประจำปี ที่สอดคล้องต่อ แผนการดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศของ อว. และหัวข้อหลัก/ประเด็นสำคัญของเอเปคประจำปี

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑) จำนวนข้อเสนอโครงการจากหน่วยงานในสังกัดที่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากเอเปค (Funded Project) หรือจำนวนข้อเสนอโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากเอเปคโดยหน่วยงานเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่าย (Self-Fund Project)

๒) จำนวนนักวิจัยที่ได้รับการเสนอชื่อสมัครเข้ารับรางวัล ASPIRE Prize ประจำปี ของ APEC PPSTI

๓) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรสำหรับการสนับสนุนโครงการภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคของ อว.

ลงชื่อ
(พยพริณ ธิวัฒน์)

ผู้เสนอแนวคิด
12 / 03 / 2563